Leeswijzer bij raadsvoorstel Verordeningen 212-213-213a

De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) heeft drie modelverordeningen op basis van artikel 212, 213 en 213a Gemeentewet geüpdatet. Bijgaand treft u het raadsvoorstel en de desbetreffende verordeningen aan.

Het raadsvoorstel en de drie geactualiseerde verordeningen (raadsbesluiten) zijn zo eenvoudig en clean mogelijk gehouden. Wij zijn ons ervan bewust dat op onderdelen wellicht behoefte is aan meer achtergrondinformatie. Hieronder treft u deze nadere informatie aan omtrent deze verordeningen.

Vooraf (tenaamstelling)
Om een eventuele onduidelijkheid over de tenaamstelling van de verordeningen weg te nemen, melden we vooraf de diverse tenaamstellingen.

Verordening 212 (Financiële verordening)
Deze verordening is gebaseerd op artikel 212 van de Gemeentewet.
Artikel 212, lid 1 luidt als volgt: “De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan”.

De VNG noemt deze verordening “Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet”. Omdat dit met name het financiële beleid en beheer betreft, noemen wij deze verordening kortheidshalve “Financiële verordening”.

Verordening 213 (Controleverordening)
Deze verordening is gebaseerd op artikel 213 van de Gemeentewet.
Artikel 213, lid 1 luidt als volgt: “De raad stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst”.

De VNG noemt deze verordening “Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet”. Omdat dit met name onderdelen betreft inzake de accountantscontrole, noemen wij deze verordening kortheidshalve “Controleverordening”.

Verordening 213a (Organisatieverordening)
Deze verordening is gebaseerd op artikel 213a van de Gemeentewet.
Artikel 213a, lid 1 luidt als volgt: “Het college verricht periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. De raad stelt bij verordening regels hierover”.

De VNG noemt deze verordening “Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet)”. Omdat dit met name onderzoeken betreft naar de doelmatigheid van (onderdelen van) de organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente, noemen wij deze verordening kortheidshalve “Organisatieverordening”.

Aanleiding
De aanleiding van de actualisatie van de drie verordeningen betreft de inwerkingtreding van de Wet versterking decentrale rekenkamers (per 1 januari 2023) en de invoering van de rechtmatigheids-verantwoording door het college. Dit betekent dat vanaf verslagjaar 2023 het college een rechtsmatigheidsverantwoording moet opnemen in de Jaarstukken. Daarnaast zijn door de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten) nadere adviezen gegeven omtrent de modelverordeningen. De VNG gaat echter niet verder in op welke adviezen dit concreet zijn. Tenslotte is de schrijfstijl en de opmaak van de modelverordeningen gewijzigd. Door deze wijzigingen is een wijzigingsdocument ten opzichte van de vorige versie praktisch onleesbaar. Het effect hiervan is dat we geen aansluiting met de voorgaande verordeningen maken, maar met de modelverordeningen, waarbij middels deze leeswijzer de gemaakte keuzes inzichtelijk zijn gemaakt (zie verder hieronder bij keuzemogelijkheden).

Keuzemogelijkheden
In de modelverordeningen zijn diverse keuzemogelijkheden gegeven.

Ten eerste betreft dit optionele (delen van) artikelen. Dit betekent dat een geheel artikel of een deel van een artikel optioneel vermeld kan worden. Gezien de omvang van de gemeente Mook en Middelaar en de bijbehorende formatie is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijke insteek. Daar waar mogelijk zijn optionele (delen van) artikelen achterwege gelaten. In bijlagen 1 t/m 3 is nader aangegeven welke (delen van artikelen) zijn vervallen ten opzichte van de modelverordening.

Een voorbeeld hiervan is artikel 2 lid 3 van de modelverordening 212, waarbij de raad bij aanvang van de raadsperiode de programma's nader kan onderdelen. Gekozen is om juist om de oude programma-indeling meer gelijkwaardig samen te voegen tot minder programma's. Een nadere onderverdeling binnen de programma's wordt niet wenselijk geacht. Deze facultatieve onderverdeling wordt dan achterwege gelaten in de verordening.
Een ander voorbeeld in de modelverordening 213: bij de definities wordt de 'boardletter' optioneel vermeld. Deze gebruiken we niet in Mook en Middelaar, waardoor dit facultatieve onderdeel vervalt.

Ten tweede zijn binnen de diverse artikelen keuzemogelijkheden vermeld van bijvoorbeeld bedragen, percentages en perioden. Deze zijn ingegeven naar de laatste stand van zaken, waarbij de gemaakte keuzes zijn afgestemd op onder andere de raadsplanning, de begroting, de actuele prijzen voor goederen en diensten en het geactualiseerde inkoopbeleid. Hierdoor wordt voorkomen dat een bijvoorbeeld een bedrag dat in de oude verordening onder een bepaald grensbedrag zat, als gevolg van de inflatie boven het grensbedrag uitkomt, hetgeen zou leiden tot een toename van b&w- en raadsvoorstellen zonder dat er inhoudelijk iets gewijzigd is. Door de grensbedragen te corrigeren voor de inflatie van de afgelopen jaren, wordt dit voorkomen. De gekozen bedragen, percentages en perioden zijn vermeld in de bijlagen 1 t/m 3.

Een voorbeeld hiervan is artikel 4 van de Financiële verordening, waarbij als datum wordt vermeld: 'voor het zomerreces', voor het aanbieden en vaststellen van een kadernota. Een ander voorbeeld is het aantal maanden welke verantwoord worden in de Zomer- en Eindejaarsrapportage (respectievelijk vier en negen). Zo zijn ook diverse grensbedragen gesteld op € 20.000 (bijvoorbeeld voor verklaringen van verschillen of analyses op exploitatieniveau) en € 200.000 (voor bijvoorbeeld het informeren of opvragen van een zienswijze bij investeringen en langlopende leningen).

Ten derde zijn harde verplichtingen in de modelverordening art. 213a (Organisatieverordening), gewijzigd in een facultatieve optie middels de woorden 'kunnen'. Dit houdt in dat zaken nu uitgevoerd kunnen worden als het college van b&w en/of de raad hier aanleiding toe zien of op momenten dat er tijd, capaciteit en financiële middelen aanwezig zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval bij onderzoeken in de organisatieverordening art. 213a. Dit is in lijn met de discussie/bevindingen in de Auditcommissie over de instelling van een Rekenkamer waarbij is aangegeven dat het niet de bedoeling is om een onderzoek te verrichten omdat het in de verordening staat, maar omdat je dit zelf als college wenselijk en/of nodig acht.

Een voorbeeld hiervan is artikel 2 (onderzoeksfrequentie) van de Organisatieverordening, waarbij de modeltekst 'Burgemeester en wethouder verrichten jaarlijks onderzoeken….' is gewijzigd in 'Burgemeester en wethouders kunnen jaarlijks onderzoeken verrichten…'.

In de bijlagen 1 t/m 3 is aangegeven welke keuzemogelijkheden zijn gemaakt ten opzichte van de modelverordening. Een vergelijking met de voorgaande verordeningen bleek, ondanks dat inhoudelijk niet altijd iets gewijzigd is, nagenoeg onleesbaar, omdat ook de schrijfstijl is gewijzigd. Voor de volledigheid zijn de oude verordening 212 en 213 wel bijgevoegd (zie bijlagen 4 en 5).
Aandachtspunt hierbij is dat, voor zover we kunnen nagaan, er geen oude verordening 213a voorhanden is. In de nieuwe verordening is echter wel aangegeven dat een (eventuele) vorige verordening wordt ingetrokken. Wij beschouwen dit als een juridische formaliteit.

Bijlagen

Onderstaande bijlagen geven aan welke keuzes zijn gemaakt ten opzichte van de modelverordeningen:
- Bijlage 1 Keuzemogelijkheden verordening 212
- Bijlage 2 Keuzemogelijkheden verordening 213
- Bijlage 3 Keuzemogelijkheden verordening 213a

Onderstaande bijlagen betreffen de vorige verordeningen:
- Bijlage 4 Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019
- Bijlage 5 Controleverordening gemeente Mook en Middelaar

Onderstaande bijlagen 6 t/m 12 vindt u terug onder de link
Nieuwe modelverordeningen n.a.v. Wet versterking decentrale rekenkamers | VNG:
- Bijlage 6 Brief VNG modelverordeningen
- Bijlage 7 Modelverordening 212
- Bijlage 8 Modelverordening 213
- Bijlage 9 Modelverordening 213a
- Bijlage 10 Implementatiehandleiding modelverordening 212
- Bijlage 11 Implementatiehandleiding modelverordening 213
- Bijlage 12 Implementatiehandleiding modelverordening 213a